

De droogstand in beeld

Een veehouder weet het als geen ander: wanneer het gaat om zieke koeien, dan ligt het zwaartepunt in de periode kort na afkalven. De oorsprong van de meeste aandoeningen ligt echter vaak juist vóór het afkalven. Bij de aanpak van problemen bij de verse koeien is het daarom belangrijk om ook stil te staan bij de droogstand. Maar kun je als veehouder ook meten of de droogstand goed loopt? GD lanceert hiervoor deze zomer een nieuwe test: de Droogstandcheck.

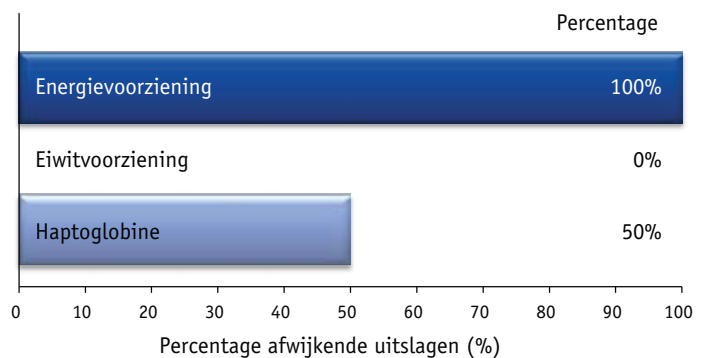
Gezonde, goed vretende droge koeien in de juiste conditie, dat is het ideale plaatje. Wanneer de voeropname rondom afkalven goed op peil blijft, beperkt dit de negatieve energiebalans die de verse koe zo kwetsbaar maakt. Het management in de droogstand heeft daadwerkelijk verstrekkende gevolgen voor de dieren. Alle reden dus om te onderzoeken of koeien ons vóór het afkalven al kunnen ‘vertellen’ hoe ze ervoor staan.

Internationaal onderzoek

Afgelopen jaren is er internationaal behoorlijk wat onderzoek uitgevoerd bij droge koeien. Hieruit blijkt dat koeien die ná het afkalven ziek worden, vaak in de droogstand al afwijkende bloedwaarden laten zien. Aan de koeien zelf hoeft een veehouder dan nog niks te merken. Een voorbeeld: wanneer koeien in de droogstand onvoldoende voer opnemen, kunnen ze voor afkalven al in een negatieve energiebalans terechtkomen. Door het aanspreken van de vetreserves stijgt de concentratie vrije vetzuren (NEFA) in het bloed. Droge koeien met verhoogde NEFA-waarden hebben na afkalven meer risico op baarmoederontsteking, lebmaagverplaatsing of slepende melkziekte. Wanneer zulke afwijkende waarden bij meerdere dieren van de koppel voorkomen, is dat een goede reden om eens kritisch naar het management in de droogstand te kijken.

Eigen onderzoek

Het effect van het management in de droogstand ‘meetbaar’ maken met behulp van indicatoren bij droge koeien, dat was het uitgangspunt bij het ontwikkelen van de nieuwe test. GD heeft hiervoor onderzoek uitgevoerd bij een groot aantal Nederlandse droge koeien. In het bloed werden de concentraties bepaald van een aantal indicatoren voor onder meer de energie- en eiwitvoorziening. De gevonden resultaten zijn goed vergelijkbaar met het eerder genoemde internationale onderzoek: koeien met afwijkende bloedwaarden hadden meer kans om na het afkalven ziek te worden. In ons onderzoek vonden we vooral een relatie met aan de nageboorte staan en baarmoederontsteking. Koeien met die aandoeningen worden slechter drachtig, met als gevolg een langere tussenkalftijd en een hoger aantal inseminaties per dracht.

De uitslag

Bij de Droogstandscheck wordt op basis van bloedonderzoek van vier tot tien droge koeien een bedrijfsuitslag gemaakt voor de energievoorziening, de eiwitvoorziening en het voorkomen van weefselschade. Hieronder wordt kort toegelicht welke indicatoren daarvoor worden gemeten bij de koeien en welke informatie dat oplevert:

- **Energievoorziening:** hiervoor wordt de concentratie vetzuren (NEFA) en het ketonlichaam BHBZ in het bloed gemeten. Een verhoogde NEFA-waarde geeft aan dat er afbraak van vetten vanuit de vetreserves plaatsvindt, terwijl een verhoogde BHBZ-waarde aanduidt of er bij de droge koeien sprake is van (milde) ketose. Problemen met de energievoorziening kunnen ontstaan wanneer koeien in een te ruime conditie zijn of wanneer er voor afkalven al sprake is van een negatieve energiebalans. Het rantsoen is hierbij dan het belangrijkste aandachtspunt: is het op maat voor droge koeien en wordt het dagelijks vers verstrekt? Kunnen alle koeien het berekende rantsoen ook daadwerkelijk opnemen?
- **Eiwitvoorziening:** hiervoor wordt de concentratie ureum in het bloed gemeten. Bij een eiwittekort kunnen koeien in de droogstand hun spierreserves gaan aanspreken. Dit is niet één op één uit het ureumgehalte af te leiden. Lage ureumgehalten geven echter wel aan dat er sprake zou kunnen zijn van een onvoldoende eiwitvoorziening. Hoge ureumwaarden kunnen daarentegen juist weer duiden op een eiwitovermaat in het rantsoen.
- **Haptoglobine:** dit is een eiwit dat vrijkomt wanneer er schade in het lichaam ontstaat door een infectie of een ontsteking. Ook bij een heel ruime conditie of leververvetting maakt het lichaam meer haptoglobine aan. Haptoglobine geeft daarom een beeld van de algemene gezondheidsstatus van de dieren. Wijken meerdere koeien af, dan is het raadzaam om de oorzaak hiervan samen met de dierenarts te onderzoeken.

Basis voor succesvolle lactatie

Het meten van deze indicatoren bij droge koeien levert dus belangrijke informatie op voor het bedrijf. Het vertelt hoe het management in de droogstand verloopt en welke dieren meer risico lopen om na het kalven ziek te worden. Grip op de droogstand krijgen, daar gaat het om. Een goede droogstand is namelijk dé voorwaarde voor een succesvolle lactatie.

GEZONDE VOEDING. VITALE KOEIEN.

FIT

FIT DOOR VOEDING

FIT, de voedingsaanpak van GD, geeft u inzicht in wat dieren daadwerkelijk opnemen aan bijvoorbeeld mineralen of vitaminen via het rantsoen. Ook wanneer zich op het bedrijf specifieke problemen voordoen die mogelijk te maken hebben met voeding, helpt FIT met deskundig advies, de juiste onderzoeken en praktische tips. Binnen FIT zijn diverse onderzoeken beschikbaar op het gebied van voeding, zoals de Mineralencheck en het Pakket Spoorelementen Uitgebreid. Maar er is ook onderzoek op vitaminen mogelijk, namelijk op vitamine B12 of vitamine E. Zo werken we samen aan gezonde voeding en vitale koeien.

VOOR MEER INFORMATIE OVER

ONZE FIT-PRODUCTEN, GA NAAR

WWW.GDDIERGEZONDHEID.NL/FIT

